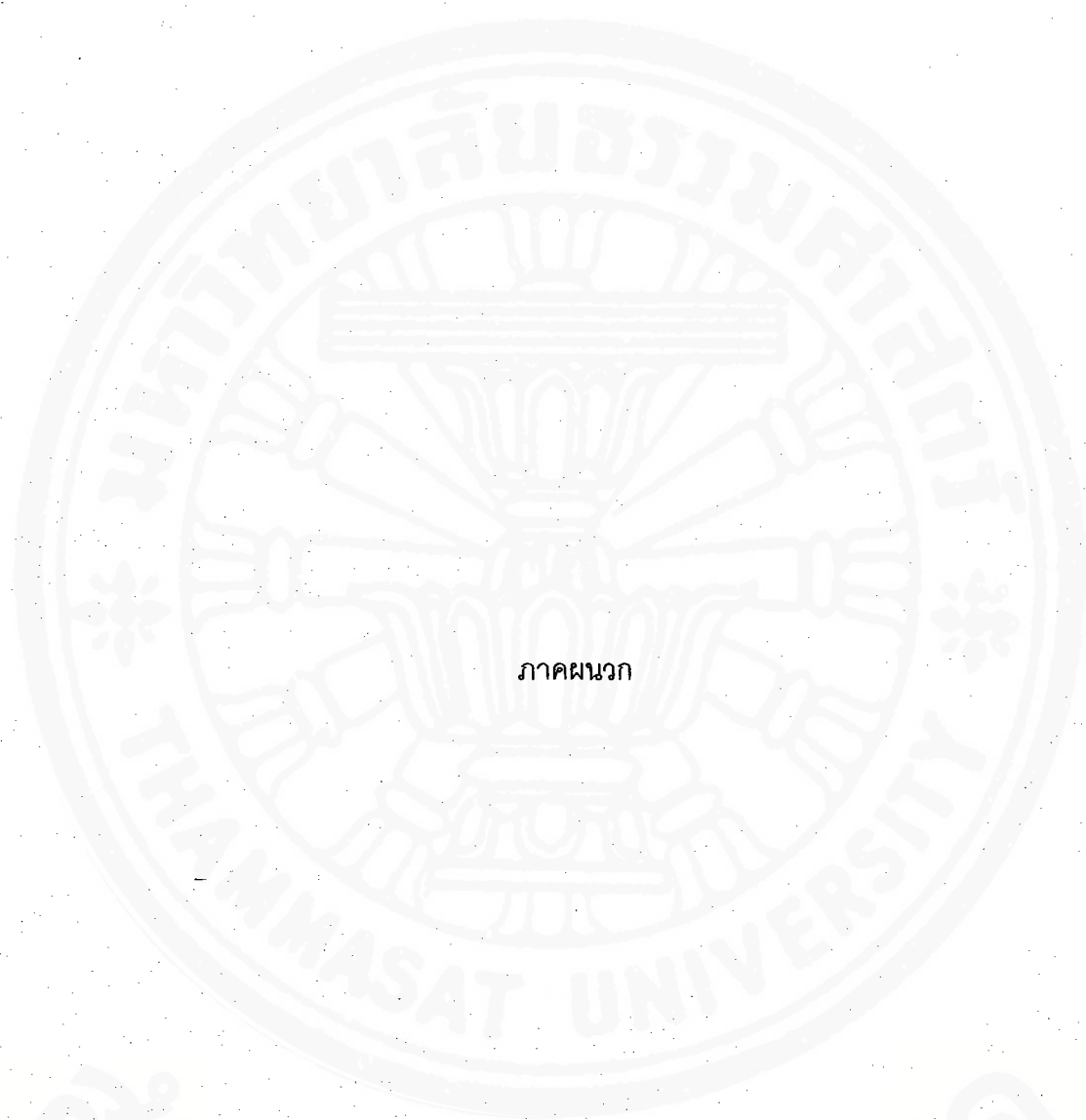

ภาคผนวก

สำนักหอสมุด

ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี

ลักษณะ 8

การสอบสวน

บทที่ 5

การถามปากคำ

ข้อ 245 กฎหมายมิได้บังคับว่าจะต้องถามผู้เสียหายหรือพยานอย่างไร จึงเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนต้องพิจารณาในการสอบสวนถามด้วยคำของเขาที่อาจเป็นประโยชน์หรือก่อให้เกิดประโยชน์แก่คดี ส่วน การถามปากคำ (ไม่ใช่ผู้ต้องหา) จะให้ปฏิญาณหรือสาบานตามลัทธิศาสนาของเขาก่อนก็ได้ ถ้าเขาไม่ยอมก็หมายความว่าส่วนการถามปากคำผู้ต้องหานั้น กฎหมายกำหนดหัวข้อที่จะต้องถามไว้ด้วย จึงได้ยึดถือในข้อสอบสวนปากคำดังต่อไปนี้

ก) หลักการถามปากคำผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

ข้อ 246 การถามปากคำผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ มีหลักที่จะต้องถามดังนี้

(1) วันเดือนปีเวลากับสถานที่ที่เกิดเหตุ ตำบล อำเภอใดโดยชัดแจ้ง
(2) มีอาการและกิริยาของผู้กล่าวหาและผู้กระทำนั้นอย่างไร ตลอดจนพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวเนื่องแก่เหตุการณ์นั้นๆ

(3) ใครเป็นผู้กระทำ รู้จักหรือเพียงแต่จำได้หรือจำไม่ได้เลย ถ้ารู้ชื่อให้ระบุให้ชัด หากมีหลายชื่อ ให้ระบุไว้ทุกชื่อ ถ้าไม่รู้ชื่อ ต้องถามรูปพรรณของผู้ทำผิดไว้ให้ละเอียดเท่าที่จะจำได้ ถ้าสามารถระบุชื่อบิดา มารดา ภริยา บุตร หรือญาติของผู้ทำผิดได้ด้วยยิ่งดี

(4) เหตุที่รู้จักและจำได้ อาศัยเหตุผลอย่างไร เช่น เป็นคนเคยรู้จักกันมาก่อน หรือมีเหตุผลประการใดเป็นเหตุให้จำได้

(5) ทรัพย์สินที่ต้องเสียหายนั้นอะไรบ้าง รวมราคาเท่าใด (จกรูปพรรณโดยละเอียดเท่าที่จำได้เพื่อประโยชน์การพิจารณาในเมื่อพบทรัพย์สินหายในภายหลัง)

ตามหลักทั่วไปที่กำหนดนี้เป็นการจำเป็นที่ผู้สอบสวนจะต้องสอบสวนตามความที่กล่าวข้างต้นนี้ ให้ผู้สอบสวนจงใช้ความระมัดระวัง ให้โอกาสแก่ผู้ให้การได้คิดทบทวนความจำพร้อมด้วยเหตุทำให้คดีเสีย เมื่อผู้ให้การคิดนึกไม่ได้จริงๆ ก็ต้องจดด้วยคำตามเหตุที่จำไม่ได้แล้วค้นหาพยานอื่นๆ ต่อไป

ข) หลักการถามปากคำผู้ต้องหา

ข้อ 247 ผู้ต้องหานั้นจะให้สาบานหรือปฏิญาณไม่ได้ เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียกมาหรือส่งตัวมา หรือเข้ามาหาพนักงานสอบสวนเอง หรืออยู่ต่อหน้าเจ้าพนักงานแล้ว กฎหมายบังคับให้ถาม

1. ชื่อตัว
2. นามสกุล
3. ชาติ
4. บังคับ
5. อายุ
6. อาชีพ
7. ที่อยู่
8. ที่เกิด
9. บิดามารดา และ
10. แจ้งข้อหาให้ทราบ

และต้องบอกให้ทราบก่อนด้วยว่า ถ้อยคำที่ผู้ต้องหาเหล่านั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานยันเขา (ผู้ต้องหา) ในการพิจารณาชั้นศาลได้ เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใด ก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าไม่เต็มใจให้การก็ให้บันทึกไว้และการถามปากคำผู้ต้องหาห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำ หรือจัดให้ทำการใดๆ ซึ่งเป็นการล่อลวงหรือขู่เข็ญหรือให้สัญญากับผู้ต้องหา เพื่อจูงใจให้เขาให้การใดๆ ในเรื่องที่ต้องหา

ข้อความที่ควรสอบถามผู้ต้องหาได้แก่

- (1) ตามที่ถูกกล่าวหาว่านั้น จริงหรือไม่
- (2) ถ้าไม่จริง ในวันเวลาที่ถูกกล่าวหา ผู้ต้องหากระทำอะไรอยู่ที่ใด มีหลักฐานที่อ้างอิงอย่างไร คือใครบ้าง
- (3) ถ้าผู้ต้องหารับสารภาพ ผู้สอบสวนชอบที่จะให้เล่าเรื่องที่กระทำจดลงในคำให้การ โดยบรรยายเหตุผลตามจริง
- (4) เมื่อผู้ต้องหารับสารภาพ ให้พนักงานสอบสวนนำตัวผู้ต้องหาไปชี้ที่เกิดเหตุ และทำแผนที่สังเขปฐานที่เกิดเหตุ และบันทึกการชี้ฐานที่เกิดเหตุของผู้ต้องหาไว้เป็นหลักฐานให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อรับรองไว้ในแผนที่สังเขป และบันทึกนั้น และสืบสวนหาพยานหลักฐานประเภทคำรับของผู้ต้องหาด้วย

ข้อ 248 คำรับสารภาพของผู้ต้องหา นั้น ผู้สอบสวนจะต้องพิจารณาให้ดี เพราะคำรับสารภาพของผู้ต้องหาในคดีอาญาที่มีโทษเล็กน้อยหรือลหุโทษ อาจเป็นคำรับสารภาพโดยไม่จริง หรือเจือปนด้วยเล่ห์เหลี่ยมได้ เช่น รับสารภาพเพราะความรัก ความกลัว หรือเพื่อช่วยผู้กระทำผิดอื่นให้หลุดพ้นโทษ ดังเช่นเคยมีตัวอย่างมาแล้วในศาลไทย ลูกกระพรวนทำผิดพอเข้าไปรับสารภาพแทน เพราะสงสารลูกและเห็นว่าตนแก่แล้ว มีผู้ที่กระทำความผิดยอมจำนนให้เข้ามารับแทน หรืออุบาย รับสารภาพในคดีโทษเบา เพื่อกระทำหลักฐานเท็จไว้สำหรับแก้ตัวในคดีที่มีโทษหลักเป็นต้น

ฉะนั้น แม้ผู้ต้องหาจะรับสารภาพก็ตาม พนักงานสอบสวนจำเป็นต้องสอบสวนพยานหลักฐานในคดี ประคูลเหมือนหนึ่งไม่มีคำรับสารภาพ เพื่อไว้นำสืบประกอบในศาลเพราะตามปกติคำรับสารภาพชั้นสอบสวนจะฟังได้ต่อเมื่อโจทก์มีพยานหลักฐานอื่นประกอบ ถ้าเจ้าพนักงานไปมัวหลงว่าผู้ต้องหารับสารภาพโดยดี แล้ววามือวางใจไม่เตรียมหาหลักฐานพยานไว้ให้เพียงพอ จำเลยไปถึงศาลกลับปฏิเสธ หรือต่อสู้ว่าไม่ควรต้องมิโทษ ศาลจะไม่รับฟังคำรับชั้นสอบสวนนั้นเสียทีเดียว คดีนั้นก็เป็นอย่างจำเลยจะได้กระทำผิดจริงหรือไม่ และควรจะมีโทษเพียงไรประการใดก็ต้องสุดแล้วแต่จำเลยจะนำสืบฝ่ายเดียวเพราะทางผู้สอบสวนมิได้เตรียมพยาน หลงแต่คำรับสารภาพซึ่งเป็นเหตุให้จำเลยหลุดพ้นอาญาหรือรับอาญาน้อยกว่าที่ควร นับว่าเกิดการเสียหายแก่ผู้ถูกประทุษร้าย และต่อประชาชน เพราะคดีอาญานั้นเกี่ยวแก่ความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นที่ตั้ง

ผู้สอบสวนผู้ต้องหาคนใดรับสารภาพผิดอย่างพึงพอใจ ยังต้องพิจารณาคำรับสารภาพนั้นโดยพิณิจพิจารณาว่า เมื่อผู้ต้องหาคนใดให้การรับสารภาพเจ้าพนักงานควรซักถามผู้ต้องหาด้วยความละมุนละม่อมแต่โดยดี ปราศจากความกดขี่ขู่เข็ญหลอกลวงประการใดๆ เพื่อให้ได้ความโดยละเอียดที่สุดที่จะเป็นได้ เช่น เวลากระทำผิดไปกับใคร ใครรู้เห็นและมีใครอยู่ในที่นั้นบ้าง อาวุธหรือเครื่องมือที่ใช้กระทำผิด และของกลางเก็บไว้ที่ไหน เสื้อผ้าขาดวินไปเวลาเข้าไปกระทำผิด ก็ควรซักถามให้ได้ความว่าได้ทั้งหรือเก็บไว้ที่ไหน และพยายามถามให้อธิบายถึงวิธีและอาการแห่งการกระทำความผิดนั้นโดยละเอียดเหล่านี้เป็นต้น รวมความว่าต้องถามทุกๆ ข้อถึงบรรดาที่เกี่ยวข้องเนื่องเป็นเหตุหรือเป็นผล หรือเป็นข้อที่จะเป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นชัดเจนว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดโดยจริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใกล้หรือไกลกับเหตุบางที่เรื่องที่ไกลกับเหตุ อาจเป็นมูลนำมาซึ่งความรู้ในเรื่องใกล้กับเหตุก็เป็นได้ การถามคำให้การผู้ต้องหา ไม่ควรตั้งใจจุ่มถามแต่เฉพาะข้อสำคัญ ควรใช้วิธีสนทนาค่อยๆ ถามไปที่ละเล็กละน้อย เมื่อได้ความข้อใดที่เป็นจุดสำคัญในคดี คือ อาการและวิธีการกระทำความผิดหรือเหตุผล หรือเป็นข้อประกอบให้เห็นว่าได้ทำผิดจริงดังกล่าวมาข้างต้น การจะให้ชัดให้ละเอียด แม้จะยาวไปบ้างก็ไม่เป็นไร

ข้อ 249 เมื่อการสอบสวนเกิดให้ความแยกออกไปประการใด เจ้าหน้าที่ควรสืบสวนไต่ถามไปหาตัวจริงหรือคำมูล ตามที่ได้ให้ความแยกออก เพื่อเป็นหนทางพิสูจน์ถ้อยคำหรือไต่ถามไปให้ได้หลักฐานในคดี เช่น ผู้ต้องหาให้การว่าในที่ๆ กระทำผิด (หรือแม้ผู้ต้องหาจะปฏิเสธว่าไม่ได้ทำผิดก็ตาม) แต่ผู้ต้องหาให้การว่าในที่ๆ นั่งอยู่กับผู้ตาย หรือใกล้กับที่นั้นมีเด็กนั่งเล่นอยู่คนหนึ่ง (ถ้าจำเลยไม่บอกชื่อเด็กก็ต้องซักให้พอให้ได้คำว่า เป็นเด็กของใครอยู่ที่ไหน) ดังนั้นเจ้าพนักงานต้องพยายามไปค้นหาตัวเด็กนั้นให้จงได้ ถ้าพบเด็ก บางทีอาจจะได้ความที่เป็นประโยชน์แก่คดีจากเด็กนั้นในข้อที่จำเลยปิดบังอำพรางไว้อีกอเนกประการก็ได้ ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพ ก็เป็นการสมควรยิ่งที่จะต้องให้จำเลยนำเจ้าพนักงานไปชี้สถานที่กระทำความผิดแล้วพยายามซักให้จำเลยอธิบายถึงวิธี และอาการแห่งการกระทำความผิดนั้นโดยละเอียดอีกครั้ง ความรู้ที่เจ้าพนักงานได้รับเพิ่มใหม่จากการที่ไปแลเห็นหลักฐานที่จนเป็นที่เข้าใจชัดว่า จำเลยกระทำความผิดเช่นนั้นได้โดยวิธีใด นับว่าเป็นข้อสำคัญที่จะพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง และทำแผนที่เกิดเหตุไว้ประกอบคำให้การและคำพยานเพื่อส่งศาลต่อไป หรือแม้ว่าจำเลยจะปฏิเสธก็ดี ถ้ามีพยานหลักฐานที่จะอธิบายฐานที่เกิดเหตุประกอบได้แล้วก็ควรทำแผนที่เกิดเหตุส่งศาลเช่นเดียวกันเพื่อพยานจะได้อาศัยแผนที่อธิบายในศาลให้เป็นการชัดเจนว่าจำเลยได้กระทำความผิดอย่างไร นอกจากนี้ผลแห่งการไปสำรวจสถานที่เกิดเหตุยังอาจทำให้ได้ประสมหลักฐานการกระทำความผิดแจ้งชัดขึ้นว่าใครเป็นคนกระทำความผิดอีก หรืออาจเป็นช่องให้เกิดความคิดเห็นว่าน่าจะมีผู้รู้เห็นเป็นพยานอีกก็ได้ ซึ่งจะได้สืบสวนนำมาประกอบคดีให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นอีก ส่วนข้ออื่นใดที่ได้ความรู้จากคำให้การจำเลย ก็ต้องพยายามสืบสวนให้ได้ความต่อไปดุษเดียวกัน

แต่ในเวลาถามจด หรือสนทนากับจำเลยก็ดี ในเวลาสืบสวนหาคำมูล เนื่องแต่คำให้การของจำเลย หรือทำแผนที่ก็ดี ต้องกระทำต่อหน้าเจ้าพนักงานผู้อื่นให้รู้เห็นเป็นพยานผู้หนึ่งเป็นผู้ใหญ่กว่าตนได้ก็ยิ่งดี เพื่อราคาแห่งคำตอบและหลักฐานพยานที่หาได้มานั้นจะมีค่าควรฟังได้ยิ่งขึ้น การซักถามคำให้การจำเลยโดยละเอียดนี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่คดีดังว่ามา ยังทำให้สะดวกแก่การสืบสวนหาหลักฐานคดีกว่าที่จะมสืบเดาสุ่ม ซึ่งบางทีหาผลมิได้หรือได้ไม่สู้ดีกันไม่ติดและถ้าคดีใดได้พยานหลักฐานแน่นหนาเพียงพอแล้ว ผู้ว่าคดีอาจไม่ส่งคำรับสารภาพนั้นต่อศาลก็ได้ ซึ่งตกเป็นหน้าที่ของผู้ว่าคดี หาใช่หน้าที่ของพนักงานสอบสวนไม่

ข้อ 250 การที่จำเลยหรือผู้ต้องหาควรมีโทษหรือไม่ และถ้าต้องมีโทษควรต้องรับโทษหนักหรือเบาเพียงใดนั้น แล้วแต่กฎหมายบัญญัติไว้ แต่ต้องจำว่าหน้าที่เจ้าพนักงานตำรวจไม่พึงประสงค์ว่าจะให้จำเลยต้องถูกลงโทษเสมอไป หรือต้องให้จำเลยได้รับโทษหนักแต่ฝ่ายเดียว แต่เจ้าพนักงานตำรวจผู้อำนวยคดีแทนแผ่นดินจะต้องพยายามกระทำการทุกอย่างโดยเต็มที่ที่จะ

ให้ได้ความกระจ่าง ว่าผู้ต้องหาที่จับมาได้กระทำความผิดจริงหรือไม่และถ้าผิดจริง มีเหตุผลอันควรจะได้รับโทษหนักหรือเบาจึงต้องสืบสวนข้อเท็จจริงให้ปรากฏ โดยที่ศาลเป็นคนกลางรู้ไม่ได้ว่าความจริงเป็นอย่างไร ศาลต้องอาศัยหลักฐานที่โจทก์จำเลยนำมาแสดงเพราะฉะนั้นเรื่องดังกล่าวมา ถ้าความจริงมีพยานหลักฐานแวดล้อมพอ หากเจ้าพนักงานไม่สืบสวนสอบสวนจริงจังต่อไป คงยึดแต่คำรับสารภาพเป็นหลัก จนเป็นเหตุให้ศาลหยิบยกคำรับสารภาพขึ้นลดโทษ ดังนั้นก็จะกลายเป็นการเพาะโจร หาใช่ปราบโจรไม่ ทำให้คนอันธพาลสันดานหยาบนิยมการกระทำความผิดเป็นอาชีพได้ใจกำเริบไม่กลัวเกรงอาชญาเพราะเหตุที่ได้รับโทษเบาไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ เจ้าพนักงานผู้สอบสวน และผู้รักษากฎหมายจะพึงกระทำหรือละเว้นเพราะฉะนั้นจึงควรระวังการสอบสวนให้ดี

ค) หลักการถามปากคำพยาน คือ

ข้อ 251 หลักในการถามปากคำพยานนั้น ในขั้นต้นให้พยานเล่าเรื่องให้ฟังตามจริงที่เขาได้รู้เห็น เมื่อบกพร่องในข้อใด หรือถ้อยคำของพยานยังเห็นว่ายังมีความแอบแฝงอยู่อย่างไรให้ซักฟอกและได้ให้ได้รับความแจ่มแจ้งจนสิ้นกระแสความ และถ้ารู้จักหรือจำผู้ถูกกล่าวหาได้แล้วต้องให้ดูตัว (ตามระเบียบการชี้ตัว)

การที่จะสอบถามอย่างไรบ้างนั้นเกี่ยวกับผู้สอบสวนจะต้องรู้ประเด็นของคดีนั้นว่ามีประเด็นที่ควรจะถามอย่างไรบ้าง เช่น ก. หว่า ข. เอาดาบฟันมีบาดแผล ข. ตอสู้ว่าไม่ได้ฟัน ประเด็นที่ควรจะถามก็คือว่า ข. เอาดาบฟัน ก. จริงหรือไม่ แต่ในบางเรื่องประเด็นที่จะต้องสอบสวนหา มีแต่ข้อเดียวไม่หรือแม้จะเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับกฎหมายก็ดี แต่การที่จะวินิจฉัยสันนิษฐานได้ ย่อมเกิดมาจากความเท็จจริงก่อน เช่น ก. หว่า ข. ซึ่งอยู่บ้านเดียวกันคนละห้องเป็นผู้ร้ายลักทรัพย์ และจับของกลางได้ในบ้าน ข. ข. ปฏิเสธในข้อลัก และแก้ตัวว่าของนั้นจะเข้ามาอยู่อย่างไรไม่รู้ ซึ่งบางทีจะมีคนมาซุกใส่ให้เขาเพราะห้องนั้นเป็นห้องที่ใครเข้าออกได้เสมอตลอดจนตัวผู้กล่าวหา ดังนั้นถ้าเราจะสอบสวนแต่ข้อเดียวว่าจับของกลางได้ในห้อง ข. จริงแล้วคดียังหาควรห้อง ข. ได้ไม่ เพราะคดียังเป็นที่สงสัย ซึ่งอาจจะมีผู้เอาของกลางไปซุกใส่ให้ ข้อที่ควรจะสอบสวนเพื่อเป็นทางพิจารณาโดยเด็ดขาดปราศจากข้อสงสัยก็ชอบที่จะสอบสวน ตัวอย่างเช่น

ก. ของกลางที่ได้นั้นเก็บไว้ด้วยลักษณะอย่างไร ถ้าได้ในที่เปิดเผย ก็ต้องสอบต่อไปว่าในห้องที่ได้ของกลางนั้น ตามปกติใส่กุญแจพิเศษ ซึ่งคนอื่นไม่สามารถเข้าไปได้กุญแจก็อยู่กับผู้ต้องหาเสมอและเจ้าทุกข์เองก็ไม่เคยเข้าไปในห้องนั้นก่อนที่จะจับของกลางได้

ข. ไร้แต่เท่านั้น ของกลางที่ได้มายังใส่อยู่ในหีบของผู้ต้องหา ซึ่งลักกุญแจอีกชั้นหนึ่ง โดยกุญแจอยู่กับผู้ต้องหาตลอดเวลา

ค. ก่อนเข้าคั้นหรือภายหลังที่ได้ของกลางผู้ต้องหาแสดงกิริยาอาการเป็นพิรุณผิดปกติ
วิญญูชนที่สุจริต

ง. บุคคลอื่นไม่มีหนทางใดที่จะเข้าถึงใจความผู้ต้องหา

เมื่อผู้สอบสวนได้พยายามสอบสวนเหตุผลต่างๆ ดังกล่าวนี้อาจจะมีได้อีก
มาประมวลดูแล้วก็พอมีทางที่จะพิจารณาคดีนั้นว่าเท็จจริงประการใดได้

ข้อ 252 ในการสอบสวนคดีอาญา พนักงานสอบสวน อย่าคิดนึกเพียงแต่ข้อที่เกี่ยวข้องแก่
ในประเด็นเท่านั้น เพราะถ้าพนักงานสอบสวนถือหลักแต่ในประเด็นแล้ว อาจจะทำให้คดีนั้นไม่
รัดกุมพอ จึงจำเป็นต้องสอบสวนเหตุผลทั้งหลายที่เกี่ยวข้องแก่ประเด็น หรือเหตุผลอื่นใดที่ปรากฏแก่
พนักงานสอบสวน เพื่อประกอบการพิจารณาถึงความจริงแห่งคดีอีกด้วย เช่นมีการพิสูจน์ด้วยคำ
และเหตุผลแห่งถ้อยคำพยานในคดียกตัวอย่าง นาย ก. พยานให้การว่า เขาเคยมารับประทาน
อาหารที่หนึ่ง บังเอิญเวลาเกิดเหตุเขากำลังรับประทานอาหารในที่นั้นเช่นเคย และขณะที่เขาเข้าไป
ไปในร้านเขาได้เห็น นาย ข. ซึ่งเป็นเพื่อนได้ทักทายกันแล้วออกจากร้านไป พนักงานสอบสวน
ทราบดีว่า เพื่อนนาย ก. ไม่เห็นเหตุการณ์ แต่ก็ควรสอบถ้อยคำ นาย ข. ตามคำนาย ก. อ้างนั้น
ถ้านาย ข. รับว่าพอ นาย ก. จริง ก็เรียกว่าพนักงานสอบสวนได้พิสูจน์คำนาย ก. พยานไปในตัว ว่า
นาย ก. ไปที่นั่นจริง ถ้านาย ข. ว่าไม่จริง ก็จะได้ค้นคว้าพิสูจน์คำนาย ก. หรือ ข. ต่อไป ว่าคำคนใด
จริงไม่จริงเป็นทางประกอบการพิจารณา หรือมีคดีเกี่ยวกับข่มขืนกระทำชำเราหญิง ตามธรรมดา
พยานชนิดนี้มักจะมีแต่หญิงคนกลางที่เรียกว่าประจักษ์พยานเป็นหลัก ผู้สอบสวนจึงจำต้อง
ค้นคว้าหาพยานพหุติเหตุประกอบ เช่น มีผู้มาพบผู้ต้องหาใช้อุบาย หรืออาการกิริยาที่แสดงพอ
ให้เข้าใจว่า ฝ่ายชายมุ่งชำเราในตัวหญิงมาก่อนๆ หรือเห็นหญิงถูกข่มขืนแสดงกิริยาโกรธหรือเสีย
อกเสียใจในเวลากระชั้นชิดกับเหตุเกิดตลอดจนวัตถุพยานอื่น เพื่อเป็นหลักประกอบแสดงว่าหญิง
นั้นให้การโดยความสัตย์จริง หรือ เช่น คดีรับของโจร ผู้สอบสวนจะต้องนึกถึงคำกฎหมายว่า ผู้ที่จะ
มีผิดทางรับของโจรนั้นผู้ต้องหาหรือผู้รู้ว่าเป็นของร้าย ผู้สอบสวนบางคนอาจง่ว่าจะเอาพยานคนใด
คนยืนยันผู้ต้องหา ว่าเวลาจับของโจรนั้นผู้ต้องหาหรือผู้รู้ว่าเป็นของร้าย ผู้สอบสวนบางคนอาจง่ว่า
จะเอาพยานคนใดมายืนยันผู้ต้องหา ว่าเวลาจับของโจรนั้นผู้ต้องหาหรือผู้รู้ว่าเป็นของร้าย เพราะ
ความรู้สึกนี้เป็นความในใจกัน ผู้สอบสวนจึงจำเป็นต้องหาทางพิสูจน์ โดยอาศัยหลักธรรมดาของ
วิญญูชนนั้นเป็นหลัก กล่าวคือ ถ้าผู้รับรองนั้นโดยสุจริต ผู้นั้นก็มักแสดงอาการกิริยาเป็นปกติไม่
ส่อความพิรุณ แต่ในทางตรงข้าม ถ้าผู้นั้นรับไว้โดยรู้ว่าเป็นของคนร้าย ผู้นั้นก็มักแสดงอาการ
กิริยาให้เห็นดังนั้นตกเป็นหน้าที่ผู้ดำเนินการตรวจค้น ตลอดจนผู้สอบสวนจะต้องพิจารณาอาการ
กิริยาของผู้ต้องหา ตั้งแต่ต้นจนตลอดโดยละเอียด เช่น

(1) เข้าบ้านจะตรวจค้นของกลาง ผู้ต้องหาแสดงกิริยาอาการผิดปกติ หรือเป็นพิรุณประการใด เช่น ปิดบังซ่อนเร้น หรือโยนทิ้งของนั้นด้วยความตกใจเป็นต้น

(2) ถ้อยคำที่พนักงานตรวจค้นบอกกล่าว และถ้อยคำที่ผู้ต้องหาได้ตอบ เช่น พูดจา ต้นปลายไม้ตรง ประเดี้ยวพุดตอบอย่างนั้น ประเดี้ยวพุดตอบอย่างนี้

(3) สถานที่ๆ ได้ของกลางอยู่ในลักษณะซ่อนเร้นพรางตา หรือเปิดเผยเป็นประการใด

(4) สถานที่ๆ ได้ของกลางแสดงได้ชัดว่าผู้ต้องหาเห็นเป็นใจในของกลางนั้นโดยเหตุผลกลใด

ยังมีคดีอื่นอีกมากมายที่จำเป็นต้องประกอบด้วยว่า ผู้ต้องหา มีเจตนาหรือรู้เห็นเป็นใจ (สมรู้) จึงจะมีความคิด เมื่อเป็นเช่นนั้นพนักงานสอบสวนก็คงหนักใจเช่นเดียวกับตัวอย่างเรื่องรับของโจร เพราะการมีเจตนา หรือไม่มีเจตนา รู้เห็นกับการกระทำความผิด บางรายก็ไม่มีพยานแสดงให้เห็นชัดแจ้ง คล้ายๆ กับเงาในกระจก จึงตกเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะแสวงหาพฤติการณ์จากการกระทำของผู้ต้องหา ก่อนหรือหลัง หรือขณะกระทำความผิดและจากเหตุผลอื่นๆ รวบรวมพอที่จะแสดงให้เห็นว่า เหตุผลที่ปรากฏนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ต้องหาได้รู้เห็นหรือมีเจตนาในการกระทำความผิดนั้นๆ

มีอีกข้อหนึ่งที่พนักงานสอบสวนจะได้พิจารณาพยานที่ได้มาให้ได้ และสมเหตุสมผล ไม่ใช่ขึ้นชื่อว่าพยานรู้เห็นในคดีแล้วเป็นพอ ขอให้พิจารณาตามแง่ของพยานดังต่อไปนี้ เช่น

1. มีนาย ก. พยานคนหนึ่งเดินทางผ่านที่เกิดเหตุ ทำให้รู้เห็นเหตุการณ์ในคดีนั้น พนักงานสอบสวนจึงสอบไว้เป็นพยาน

2. มีนาย ข. พยานซึ่งปกติทำการค้าขายเป็นประจำอยู่ในที่ๆ เกิดเหตุ จึงทำให้พยานเห็นเหตุการณ์ จึงสอบไว้เป็นพยาน

ทั้ง นาย ก. นาย ข. ที่ให้การนี้ พนักงานสอบสวนจะต้องพิจารณาซึ่งน้ำหนัก ซึ่งตามปกติจะต้องเชื่อถ้อยคำนาย ข. เป็นหลัก เพราะถือว่าเป็นพยานฐานที่และพยานค้าขายประจำในที่นั้นด้วย

ส่วนนาย ก. พยานรู้เห็นเหตุการณ์เช่นกัน แต่ผู้สอบสวนอย่าลืมว่านายคนนี้เป็นแต่เดินทางผ่านมาเห็นพยานชนิดนี้อาจเรียกได้ว่า บังเอิญมาเห็นเหตุการณ์พอเหมาะพอเจาะซึ่งโดยปกติแล้ว อาจเป็นทางทำให้ผู้ได้ยินได้ฟังสงสัยคำพยานชนิดนี้อยู่ในตัวน้ำหนักย่อมติดกับพยานคนที่ทำการค้าขายประจำอยู่ในสถานที่เป็นธรรมดา เพราะพยานอยู่ประจำสถานที่นั้นเป็นหลักฐานที่อยู่ประจำแน่นอนยิ่งกว่าพยานที่เดินผ่าน

ทำไมผู้สอบสวนจึงจะแก้อรรถสัจผู้ฟังในถ้อยคำพยานที่เดินผ่านมานั้นได้เล่า พนักงานสอบสวนจึงจำต้องสอบค้นคว้าต่อไปว่า

ก. โดยปกติเวลานั้นๆ นาย ก. ต้องเดินผ่านที่เกิดเหตุทุกวัน เพราะต้องไปประกอบธุระเสมอๆ แล้วสอบผู้รู้เห็นประกอบ หรือ

ข. โดยปกติไม่ค่อยเดินทางที่ผ่าน แต่บังเอิญวันนั้นมีกิจจึงเดินทางผ่าน ก็ต้องสอบสวนถึงกิจที่พยานอ้างว่าต้องผ่านทางนั้น เพราะเหตุผลนั้นๆ ตลอดจนผู้ที่ติดต่อกับกิจของพยาน เพื่อพิสูจน์ไปในตัวว่าพยานได้เดินทางผ่านไปที่เกิดเหตุจริง

การสอบสวนพยานนั้น จะต้องใส่ใจเสมอว่ามีวิธีต่างกับศาล เพราะเจ้าพนักงานจะต้องสอบสวนเอาความจริงมาประกอบในการฟ้องร้องเฉพาะแต่ผู้ที่มีความผิดเท่านั้น ฉะนั้นคดีใดปรากฏด้วยประการใดๆ ว่ายังมีใครได้รู้เห็นก็ดี หรือเจ้าพนักงานเห็นว่ายังมีเหตุที่ควรจะต้องสอบสวนในข้อใดอันเป็นทางประกอบสำนวนคดีนั้นๆ แล้วก็ต้องจัดการสอบสวนให้ครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อประสงค์ที่จะให้วินิจฉัยความจริงแห่งคดี และเพื่อได้นำสืบแสดงให้ศาลเชื่อถือข้อเท็จจริงโดยปราศจากข้อสงสัย

ข้อ 253 การสอบสวนพยานนั้น ควรจะระลึกอย่างหนึ่งว่า โดยปกติธรรมดาเหตุการณ์ทุกอย่างเมื่อมีเหตุก็ย่อมมีผล การที่จะสอบสวนพยานนั้น ไม่ควรที่จะเลือกสอบสวนแต่พยานที่รู้เห็นตรงจำพวกเดียว พยานเช่นนั้นอาจจับเหตุผลจริงหรือเท็จได้ยากมักจะมีข้อสงสัยได้ต่างๆ เพราะพยานสามารถจะยืนอยู่เพียง 2 คำ ว่าเห็นหรือไม่เห็น จริงหรือไม่จริง ฉะนั้นผู้สอบสวนจะต้องสอบสวนเหตุผลประกอบที่นำมาให้พยานได้รู้เห็นเหตุการณ์นั้นๆ ภายหลังที่พยานรู้เห็นเหตุการณ์ได้พูดจาบอกกล่าวแก่ใครหรือไม่ เพราะเหตุผลกลใดจึงบอกหรือไม่บอกเมื่อได้สอบสวนเหตุผลดังกล่าวก็เป็นทางหนึ่งที่จะเชื่อพยานคนนั้นได้หรือไม่ได้เพียงใด และมีทางที่จะสอบสวนเหตุผลอื่นใดประกอบน้ำหนักแห่งถ้อยคำนั้นได้

ข้อ 254 ตามปกติผู้สอบสวนไม่จำเป็นต้องสอบสวนพยานของผู้ต้องหา เพราะตามธรรมดา พนักงานสอบสวนมีหน้าที่จะพิจารณาคดีว่าพามีมูลดำเนินการฟ้องหรือไม่เป็นหลัก หาใช่เป็นผู้วินิจฉัยคดีของคู่ความไม่ แต่หลักเช่นกล่าวนี้อาจเกิดความจำเป็นหรือด้วยลักษณะแห่งการสอบสวนที่ดี บางคดีก็อาจจำเป็นที่ผู้สอบสวนต้องรับฟังหรือสืบสอบสวนตัด หรือพิสูจน์พยานผู้ต้องหาเสียแต่ในชั้นต้นหรือป้องกันมิให้ผู้ต้องหามีโอกาสชักชวนพยาน ทำให้เสียความเที่ยงธรรมในคดีก็อาจจะสอบสวนพยานผู้ต้องหาในบางคดี เพื่อให้เกิดผลแก่คดีนั้นๆ ก็ได้

คำสั่งกรมตำรวจ

ที่ 382/2530

เรื่อง การอำนวยการความยุติธรรมในการสอบสวนคดีอาญา

โดยที่กรมตำรวจเห็นเป็นการสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการสอบสวนดำเนินคดีอาญาให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม มีประสิทธิภาพ รัดกุม ก่อให้เกิดหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นมูลฐาน ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับนโยบายการรักษาความสงบเรียบร้อยของกระทรวงมหาดไทยและกรมตำรวจ โดยยึดหลักความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายและให้ความสำคัญกับการป้องกันควบคุมไปกับการปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้การสอบสวนคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นกระบวนการยุติธรรมขั้นต้นสามารถพิสูจน์การกระทำผิดและเป็นหลักฐานเบื้องต้นในการพิจารณาในชั้นศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคท้าย และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 ข้อ 2.5 อธิบดีกรมตำรวจในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนทั่วราชอาณาจักร จึงกำหนดทางปฏิบัติไว้ดังต่อไปนี้

1. การจับกุม

ก่อนที่จะจับกุมบุคคลใดเจ้าพนักงานตำรวจจะต้องสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานขั้นต้นให้ได้เป็นที่แน่ชัดเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำผิดเสียก่อน และในการจับกุมโดยปกติจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานดังกล่าวแล้วเสนอไปยังผู้มีอำนาจเพื่อขอความเห็นชอบในการจับกุม ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 ข้อ 1 โดยเคร่งครัด

กรณีเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นไปกระทำความผิดมาแล้ว และจะหลบหนี ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมได้โดยไม่ต้องมีหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 (3) นั้น จะต้องมิใช่ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพียงพอที่จะจับกุมได้

2. การแจ้งสิทธิ

เมื่อมีการจับกุมผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา มีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามกฎหมาย อันได้แก่ สิทธิในการพบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายสองต่อสอง ได้รับการเยี่ยมตามสมควรและได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อได้รับการเจ็บป่วยและให้ลงหลักฐานไว้ในรายงานเบ็ดเสร็จประจำวันของสถานีตำรวจ หรือที่ทำการของตำรวจ โดยให้ผู้แจ้งและผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาลงชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย

3. การควบคุม

ห้ามมิให้ใช้วิธีควบคุมผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาเกินกว่าที่จำเป็นการควบคุมจะต้องคำนึงถึงข้อหา พฤติการณ์ในการกระทำความผิด สถานะของตัวบุคคลที่ถูกจับกุมและสถานที่ที่จับกุมหรือควบคุมประกอบการดำเนินการดังกล่าวจะต้องใช้ดุลพินิจอย่างรอบคอบ รวมทั้งการใช้เครื่องพันธนาการต่างๆ ควรพิจารณาใช้ให้เหมาะสมเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้หลบหนีเท่านั้น ห้ามกระทำการใดๆ ในลักษณะที่เป็นการประจานผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาหรือแสดงถึงความทารุณโหดร้ายปราศจากมนุษยธรรม

4. การปล่อยชั่วคราว

ให้พนักงานสอบสวนพึงระลึกเสมอว่า เมื่อมีการจับกุมบุคคลใดเป็นผู้ต้องหาแล้ว เป็นสิทธิของผู้ต้องหา หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องที่จะยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างการสอบสวน และเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องรับคำร้องไว้พิจารณาโดยถือปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 ระเบียบกรมตำรวจว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2526 และบันทึกกรมตำรวจ ที่ 0611/2526 ลงวันที่ 5 กันยายน 2526 เรื่องกำกับและชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการปล่อยชั่วคราวโดยเคร่งครัดและให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ และเหตุผลตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 ประกอบการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาสั่งการหรือเสนอเพื่อพิจารณาหากสัญญาประกันไม่สมบูรณ์ในเรื่องใดก็ตามพนักงานสอบสวนต้องรับสัญญาประกันนั้นไว้แล้ว ให้คำแนะนำชี้แจง โดยทำหลักฐานเป็นหนังสือและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ พร้อมกับลงลายมือชื่อผู้ยื่นคำร้องไว้เป็นหลักฐาน หากเป็นว่าไม่ควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว จะต้องเสนอถึงผู้บังคับบัญชา

หน่วยเหนือจนถึงผู้มีอำนาจสั่งการโดยแสดงผลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวอย่าง
แจ้งชัด และเมื่อมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตด้วยเหตุผลใดแล้วต้องบันทึกแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องขอ
ปล่อยชั่วคราวได้ทราบเพื่อเป็นหลักฐานภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ยื่นคำร้อง

5. การให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่รับผิดชอบในการสอบสวน

5.1 คดีผู้บังคับบัญชาระดับสารวัตรสถานีตำรวจหรือสารวัตรสืบสวนสอบสวน
หรือสารวัตรสอบสวนต้องทำการสอบสวนด้วยตนเอง ได้แก่ คดีอุกฉกรรจ์หรือคดีสำคัญ
นอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในข้อ 5.2 และ 5.3

5.2 คดีที่ผู้บังคับบัญชาระดับผู้กำกับการ หรือรองผู้กำกับการต้องทำการ
สอบสวนด้วยตนเอง ได้แก่

5.2.1 คดีการลักพาตัวเรียกค่าไถ่

5.2.2 คดีข่มขืนกระทำชำเราและฆ่า

5.2.3 คดีความผิดเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่ายยาเสพติดให้โทษรายใหญ่
ซึ่งมีบุคคลตั้งแต่ 500,000 บาท ขึ้นไป

5.2.4 คดีเกี่ยวกับการก่อวินาศกรรม การจลาจลหรือการจลาจล

5.2.5 คดีเกี่ยวกับพระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป ต้องหา
คดีอาญา

5.2.6 คดีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภามีคดีอาญา
เว้นแต่เป็นคดีทุจริต หรือคดีที่กระทำโดยประมาท

5.2.7 คดีที่บุคคลในคณะทูต กงสุล และบุคคลในองค์การสหประชาชาติ
หรือองค์การรัฐต่างประเทศเข้ามาช่วยเหลือราชการในประเทศไทย เป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา
คดีอาญา

5.2.8 คดีที่ผู้พิพากษา ข้าราชการพลเรือนระดับ 8 หรือเทียบเท่าขึ้นไป
หรือข้าราชการทหารตำรวจ ตั้งแต่ชั้นพันเอก (พิเศษ) นาวาเอก (พิเศษ) นาวาอากาศเอก (พิเศษ)
ขึ้นไปถูกจับหรือต้องหาคดีอาญา เว้นแต่เป็นคดีทุจริตหรือคดีที่กระทำโดยประมาท

5.2.9 คดีที่กล่าวหานายตำรวจชั้นสารวัตรใหญ่ หรือสารวัตร มีส่วน
เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย

5.2.10 ความผิดเกี่ยวกับการใช้อาวุธสงครามวัตถุระเบิดประกอบอาชญากรรม
โดยมีผู้ร่วมกระทำผิดตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป

5.2.11 คดีก่อความสงบอันเกิดจากคนต่างด้าวจำนวนมาก

5.2.12 คดีที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณูปโภคของประชาชน เช่น ทำลายรางรถไฟ ทำลายโทรเลข โทรศัพท์ ไฟฟ้าหรือประปา เป็นต้น ถ้าการกระทำนั้นรุนแรง เป็นเหตุให้ประชาชนขาดความสะดวกหรือน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน

5.2.13 คดีวางเพลิงหรือทำให้เกิดระเบิดเพื่อหวังเงินประกันหรือที่ก่อให้เกิด ความเสียหายตั้งแต่สืบค้นบาทขึ้นไป

5.2.14 คดีที่บุคคลรวมกลุ่มในลักษณะเป็นแก๊งประกอบมิจาชีพในรูปแบบ ต่างๆ เช่น กลุ่มมือปืนรับจ้าง กลุ่มคนอันธพาล กลุ่มจับคนไปเรียกค่าไถ่ กลุ่มขู่เชิญเรียกค่า คุ่มครอง กลุ่มค้าอาวุธผิดกฎหมาย กลุ่มค้ายาเสพติดให้โทษ กลุ่มโจรกรรมรถยนต์ กลุ่มลัก พระพุทธรูป กลุ่มลักทรัพย์ในอาคาร กลุ่มลักโค – กระบือ ช้าง ม้า เครื่องมือการเกษตร หรือกลุ่ม บุคคลที่ประกอบการเป็นภัยต่อสังคม เช่น กลุ่มจัดหางานโดยหลอกหลวงคนทำงาน หรือหลอกหลวง คนไปทำงานต่างประเทศเหล่านี้เป็นต้น เฉพาะที่เกิดขึ้นหลายท้องที่ในเขตอำนาจของกองกำกับการ เดียวกัน

5.2.15 คดีที่ผู้บังคับบัญชาระดับผู้บังคับการเห็นสมควรให้ทำการสอบสวน ด้วยตนเอง

5.3 คดีที่ผู้บังคับบัญชาระดับผู้บังคับการ หรือรองผู้บังคับการต้องรับผิดชอบทำ การสอบสวนด้วยตนเอง ได้แก่

5.3.1 คดีความผิดที่บ่อนทำลายเศรษฐกิจและทรัพยากรของชาติที่สำคัญ เช่น คดีความผิดตามพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน คดีลักลอบตัดไม้ ทำลายป่า คดีลักลอบขนแร่ เป็นต้น โดยคำนึงถึงจำนวนผู้ร่วมกระทำผิด หรือพฤติการณ์แห่ง การกระทำผิดที่สลับซับซ้อนหรือเกิดความเสียหายจำนวนมาก

5.3.2 คดีที่บุคคลสำคัญหรือผู้มีอิทธิพลก่อกวนหรือเป็นผู้ต้องหา

5.3.3 คดีประทุษร้ายบุคคลสำคัญ หรือบุคคลสำคัญประสบอุบัติเหตุ ร้ายแรง

5.3.4 คดีเกี่ยวกับเหตุที่อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือกระทบกระเทือน ต่อการเมือง การทหาร การเศรษฐกิจและสังคม

5.3.5 คดีซึ่งกระทบกระเทือน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อสัมพันธไมตรี ระหว่างประเทศ

5.3.6 คดีที่กล่าวหาว่านายตำรวจชั้นผู้กำกับการ หรือรองผู้กำกับการมีส่วน เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย

5.3.7 คดีที่บุคคลรวมกลุ่มในลักษณะเป็นแก๊งประกอบมิชฉาชีพในรูปแบบต่างๆ เช่น กลุ่มมือปืนรับจ้าง กลุ่มคนอันธพาล กลุ่มจับคนไปเรียกค่าไถ่ กลุ่มขู่เช็กเรียกค่าคุ้มครอง กลุ่มค้าอาวุธผิดกฎหมาย กลุ่มค้ายาเสพติดให้โทษ กลุ่มโจรกรรมรถยนต์ กลุ่มลักพระพุทธรูป กลุ่มลักทรัพย์ในอาคาร กลุ่มลักโค – กระบือ ช้าง ม้า เครื่องมือการเกษตร หรือกลุ่มบุคคลที่ประกอบการอันเป็นภัยต่อสังคม เช่น กลุ่มรับจัดหางานโดยหลอกลวงคนทำงาน หรือหลอกลวงคนไปทำงานต่างประเทศเหล่านี้เป็นต้น เฉพาะที่เกิดขึ้นหลายท้องที่ซึ่งเป็นคนดีสำคัญหรือเสียหายจำนวนมากในเขตอำนาจของกองบังคับการเดียวกัน

5.3.8 คดีที่ผู้บังคับบัญชาาระดับชั้นผู้บัญชาการขึ้นไป เห็นสมควรให้ทำการสอบสวนด้วยตนเอง

คดีนอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ 5.1, 5.2 และข้อ 5.3 ผู้บังคับบัญชาาระดับชั้นผู้บัญชาการ ผู้บังคับการและผู้กำกับการ จะให้นายตำรวจระดับใดไปควบคุมการสอบสวนคดีใดเป็นพิเศษให้มีอำนาจสั่งการได้ตามที่เห็นสมควร

สำหรับคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง, กองตำรวจคนเข้าเมือง และกองทะเบียนคนต่างด้าวและภาษีอากรให้ผู้บังคับการขึ้นไปใช้ดุลยพินิจพิจารณาว่า ควรให้พนักงานสอบสวนชั้นใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนด้วยตนเองหรือควบคุมการสอบสวนตามคำสั่งนี้โดยอนุโลม

6. แนวทางการปฏิบัติกรณีพนักงานสอบสวนชั้นผู้ใหญ่รับผิดชอบสอบสวน

6.1 เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้นในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบเข้าเกณฑ์ตามที่กำหนดแบ่งหน้าที่ไว้ดังนี้ ให้เป็นหน้าที่ร้อยเวรหรือเวรสอบสวนคดีอาญาที่รับแจ้งหรือทราบเหตุคดีนั้น รับรายงานต่อ สารวัตร, สารวัตรใหญ่, ผู้กำกับการ, ผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการ แล้วแต่กรณีโดยด่วน โดยถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการรายงานเหตุด่วนหรือพิเศษทันที แล้วให้ผู้บัญชาการ, ผู้บังคับการ, ผู้กำกับการ หรือสารวัตรใหญ่ แล้วแต่กรณีพิจารณามอบหมายให้พนักงานสอบสวนชั้นผู้ใหญ่ตามข้อ 5.1, 5.2 และ 5.3 รับผิดชอบสอบสวนคดีตามคำสั่งโดยด่วน

6.2 ในระหว่างที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบยังมิได้ทำการสอบสวนให้ร้อยเวร หรือเวรสอบสวนคดีอาญานั้นรีบดำเนินการที่จำเป็นเบื้องต้นไปพลางก่อน อย่าให้เกิดความบกพร่อง แล้วรวบรวมหลักฐานการสอบสวนให้ผู้รับผิดชอบการสอบสวนนั้นๆ โดยมีชกช้า

6.3 ให้รองสารวัตรเวรสอบสวน, สารวัตรสืบสวนสอบสวน, สารวัตรสอบสวน สารวัตรจราจรในท้องที่มีหน้าที่โดยตรงในการสอบสวนคดีอาญานั้น เป็นผู้ช่วยสารวัตรใหญ่ รองผู้กำกับการ หรือผู้กำกับการ, รองผู้กำกับการ หรือผู้บังคับการแล้วแต่กรณี ในการดำเนินการ

เช่น การคัดฟ้องฝากขังผู้ต้องหา การติดตามพยานและอื่นๆ เป็นต้น แต่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ที่รับผิดชอบสอบสวนคดี ตามข้อ 5.1, 5.2 และ 5.3

6.4 การสรุปสำนวนและลงนามทำรายงานการสอบสวน ให้ถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 บทที่ 11 ว่าด้วยการรวบรวมสำนวนการสอบสวนประกอบด้วยความเห็น กล่าวคือ เมื่อเสร็จการสอบสวนแล้วให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบรวบรวมบันทึกและเอกสารต่างๆ ในการสอบสวนรวมเข้าสำนวนไว้ และเป็นผู้ลงนามรับผิดชอบในรายงานการสอบสวน

6.5 การส่งสำนวนเมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสอบสวนเสร็จและเสนอสำนวนการสอบสวนถึงผู้บังคับบัญชา ที่มีอำนาจมีความเห็นสิ่งคดีเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งสำนวนไปยังสถานีตำรวจนครบาล หรือสถานีตำรวจท้องที่ เพื่อลงสารบบและจัดส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

6.6 ให้ผู้บังคับบัญชาระดับกองกำกับการ กองบังคับการ กองบัญชาการ และเจ้าตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่ออกตรวจราชการตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี เล่ม 2 ประเภทการบริหาร ลักษณะที่ 56 ว่าด้วยการตรวจราชการ ตรวจสอบการปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งนี้โดยเคร่งครัด และหมั่นกวดขันให้พนักงานสอบสวนชั้นผู้ใหญ่อ้างกล่าวแล้วรับผิดชอบทำการสอบสวนคดีอุกฉกรรจ์หรือคดีสำคัญตามคำสั่งนี้ด้วยตนเอง

7. การปฏิบัติเมื่อมีการร้องเรียน

ในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้กล่าวโทษ ผู้ต้องหา สามีภริยาหรือญาติของผู้ต้องหาร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการสอบสวนดำเนินคดีอาญา หรือในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนตามลำดับชั้นเห็นเป็นการสมควรให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาผู้นั้นให้ความสนใจรีบพิจารณาสั่งการสืบสวนหรือตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยเร็ว เมื่อเห็นว่ามีเหตุอันสมควรให้รีบเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจและพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรหรือสั่งการให้พนักงานสอบสวนชั้นผู้ใหญ่อ้างกล่าวแล้วในข้อ 5 รับผิดชอบทำการสอบสวนเสียเอง หรือสั่งให้เข้าไปควบคุมการสอบสวนอย่างใกล้ชิดโดยมิชักช้า เพื่อกำกับดูแลให้การสอบสวนคดีเป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว บริสุทธิ์ ยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย

เมื่อผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนได้รับการร้องเรียนขอความเป็นธรรมหรือเมื่อเห็นเป็นการสมควรสั่งการให้ความเป็นธรรมในการสอบสวนคดีใดแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาผู้นั้นรับรายงานถึงผู้บังคับบัญชาเหนือตนไปอีกหนึ่งชั้นได้ทราบโดยมิชักช้าว่า ได้สั่งการไปแล้วประการใด

และให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาผู้รับรายงานดังกล่าวติดตามผลการปฏิบัติและพิจารณาสั่งการ
แก้ปัญหาเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมด้วย

ให้ยกเลิกบันทึกกรมตำรวจ ที่ 0503/6617 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2526 เรื่องการ
ควบคุมและการสอบสวนของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ โดยให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2530

พลตำรวจเอก ณรงค์ มหามนต์
(ณรงค์ มหามนต์)
อธิบดีกรมตำรวจ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตำรวจ โทร. 252 – 1725

ที่ 0608.5/4545

วันที่ 19 พฤษภาคม 2531

เรื่อง กำชับการปฏิบัติและซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการแถลงข่าว หรือแพร่ภาพสื่อมวลชน

ผบช., ผบก. หน่วยขึ้นตรงต่อกรมทุกหน่วย และผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 30 ว่าด้วยการแถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ และหนังสือ ตร. ที่ 6010.04/2787 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2530 เรื่อง คำแนะนำแนวทางปฏิบัติในการนำตัวผู้ต้องหามาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน ซึ่งกำหนดเป็นแนวทางในการปฏิบัติไว้แล้วนั้น แต่ปรากฏว่ายังมีการปฏิบัติที่คลาดเคลื่อนจากแนวทางที่กำหนด เป็นเหตุให้ ตร. ถูกวิพากษ์วิจารณ์ไปในทางเสื่อมเสีย

เพื่อให้การปฏิบัติในการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนเป็นไปตามแนวนโยบายของ ตร. จึงให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

1. เมื่อมีคดีเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้สารวัตรหรือสารวัตรใหญ่ ผู้เป็นหัวหน้าสถานี หรือผู้รักษาการแทนขึ้นไปเป็นผู้ให้ข่าวแก่สื่อมวลชนได้ตามระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 30 ข้อ 1 (ค) โดยให้คำนึงถึงข้อห้ามมิให้ข่าวดังต่อไปนี้

1.1 ข้อความที่ทำให้เกิดการเสียหายแก่ทางราชการหรือรูปคดี

1.2 เรื่องที่เกี่ยวกับคำสั่ง ให้ปฏิบัติในหน้าที่อันเป็นระเบียบการภายใน และคำสั่ง หรือระเบียบการใดๆ ที่ถือว่าเป็นความลับ

1.3 เรื่องที่จะเกิดการเสียหายแก่ผู้อื่นทางชื่อเสียง หรือผลประโยชน์ เช่น คดีความผิดเกี่ยวกับเพศความผิดฐานทำให้แท้งลูก ความผิดฐานหมิ่นประมาท และเรื่องอื่นๆ ทำนองนี้

1.4 คดีที่อยู่ระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนยังไม่เสร็จ เช่น แนวทางสืบสวน การจับกุม ตรวจค้น และการรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นต้น

1.5 เหตุการณ์หรือเรื่องราวซึ่งถ้าหากเปิดเผยต่อประชาชนอาจเป็นแบบที่บุคคลอื่นจะถือเอาเป็นตัวอย่างในการกระทำขึ้นอีก เช่น แผนประทุษกรรมต่างๆ ของคนร้าย หรือวิธีการที่แสดงถึงการข้อโกงการกระทำอัธยาศัยกรรมและวิธีการอันชั่วร้ายอื่นๆ

1.6 ข้อความซึ่งปรากฏในทางสอบสวนของพนักงานสอบสวน ซึ่งอาจจะทำให้บุคคลอื่นรู้จักตัว ชื่อตัว ชื่อสกุลของเด็กหรือเยาวชนรูปถ่ายหรือการถ่ายรูปเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดหรือข้อความแสดงถึงสถานที่อยู่ หรือโรงเรียนของเด็กหรือเยาวชนนั้น

2. ไม่ควรนำผู้ต้องหามาแถลงข่าว หรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน โดยเฉพาะผู้ต้องหาที่ให้การปฏิเสธ เว้นแต่กรณีผู้ต้องหาให้การปฏิเสธแต่คดีพยานหลักฐานของกลางน่าเชื่อว่าผู้ต้องหากระทำความผิดจริง เช่น คดียาเสพติด ส่วนกรณีผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ อาจจะนำมาแถลงข่าวได้ หากเกิดประโยชน์ต่อสาธารณชน หรือต่อทางราชการ

3. ห้ามทำป้ายชื่อแขวนคอผู้ต้องหา แล้วนำออกมาแถลงข่าวหรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชนนอกจากเป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน หรือกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อถ่ายรูปเก็บรวบรวมในภาพสมุดแฟ้มประวัติคนร้ายเท่านั้น

4. ในการแถลงข่าวเมื่อจับกุมผู้ต้องหาได้นั้น ผู้แถลงข่าวพึงระมัดระวังการใช้ถ้อยคำกิริยาท่าทาง ซึ่งจะเป็นการละเมิดสิทธิ หรือเป็นการประจาน ดูหมิ่นเหยียดหยามผู้ต้องหา ควรใช้ถ้อยคำที่กล่าวเป็นกลางๆ เช่น “ผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมมานี้ ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด แต่จะมีความผิดจริงหรือไม่นั้น เป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม”

5. ในการนำตัวผู้ต้องหาไปชี้สถานที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพนั้น ไม่ควรจัดให้สื่อมวลชนไปทำข่าวหากสื่อมวลชนทราบ และติดตามไปเองพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีต้องจัดสถานที่ให้สื่อมวลชนอยู่ เพื่อไม่ให้กีดขวางการทำงานของพนักงานสอบสวน และให้พึงระมัดระวังการใช้ถ้อยคำกิริยาท่าทาง ซึ่งมองภาพให้เห็นว่าเป็นการข่มขู่ทรมานโหดร้าย หรือปฏิบัติเป็นการไม่สมควรต่อผู้ต้องหา

6. พึงระมัดระวังและหลีกเลี่ยงการให้สัมภาษณ์ใดๆ ที่มีลักษณะเป็นการตอบโต้ระหว่างพนักงานสอบสวนกับผู้ต้องหาโดยมีสื่อมวลชนเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ในลักษณะเป็นคนกลาง

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและขอกำชับให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น กวดขันให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนี้ โดยเคร่งครัด

พล.ต.อ. เภา สารสิน

(เภา สารสิน)

อ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี กรมตำรวจ โทร. 2511089

ที่ 0503.6/16442

วันที่ 11 ธันวาคม 2539

เรื่อง กำชับและชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการชี้ตัวผู้ต้องหา การนำตัวผู้ต้องหาที่เกิดเหตุ ประกอบคำรับสารภาพ และการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน

รอง อ.ตร., ผู้ช่วยภาค อ.ตร.ภาค 1-9, ผบช.ภาค 1-9, ผบช.น., ผบช.ก., ผบช.ปส., ผบช.สตม., ผบช.สภพ., จตร., ผบก.วช. และ ผบก.คด.

ในปัจจุบันปรากฏว่ามีข้าราชการตำรวจตลอดจนผู้ชำนาญการตรวจพิสูจน์ในเรื่องต่างๆของกรมตำรวจ ได้ออกแถลงข่าวหรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนในลักษณะเปิดเผยรูปคดี หรือพยานหรือหลักฐาน ซึ่งอาจเป็นพยานบุคคล พยานวัตถุ หรือพยานเอกสาร รวมตลอดถึงผลการตรวจพิสูจน์ต่างๆ เช่นผลการตรวจทางนิติเวช หรือผลการตรวจทางเคมี ผลการตรวจทางชีว ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการแถลงข่าวเกี่ยวกับการนำตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ การชี้ตัวผู้ต้องหา ทำให้ปรากฏภาพที่ไม่เหมาะสมตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือทางโทรทัศน์ในแง่มุมต่างๆ อาทิเช่น ผู้ที่เสียหายที่เป็นเด็ก เยาวชน หรือสตรีในคดีเกี่ยวกับเพศ หรือภาพถ่ายเด็กเข้าชี้ตัวผู้ต้องหา ฯลฯ โดยมีได้คำนึงถึงระเบียบปฏิบัติอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อรูปคดี เป็นเหตุให้มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม ทั้งที่กรมตำรวจได้เคยมีหนังสือ ตร. ที่ 0610.3/7632 ลงวันที่ 27 พ.ค. 2528 เรื่องกำชับวิธีการชี้ตัวผู้ต้องหา หนังสือ ตร. ที่ 0610./2787 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2530 เรื่อง คำแนะนำแนวทางปฏิบัติในการนำตัวผู้ต้องหามาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน และหนังสือ ตร. ที่ 0608.5/4545 ลงวันที่ 19 พ.ค. 2531 เรื่อง กำชับการปฏิบัติและชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการแถลงข่าว หรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน ให้ข้าราชการตำรวจหน่วยต่างๆ ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดไว้แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งของกรมตำรวจดังกล่าวโดยเคร่งครัด จึงขอกำชับให้พนักงานสอบสวนทุกหน่วยถือปฏิบัติดังนี้

1. การแถลงข่าวหรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน

- 1.1 ห้ามใช้วิธีการหรือแสดงข้อความในการแถลงข่าวหรือแพร่ภาพที่อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่พยาน ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือรูปคดีโดยเด็ดขาด
- 1.2 ไม่ควรเปิดเผยถึงเรื่องเกี่ยวกับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ถือเป็นความลับ
- 1.3 ให้ระมัดระวังเรื่องที่จะเกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงหรือผลประโยชน์ของผู้อื่น เช่นคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดฐานทำให้แท้งลูก ความผิดฐานหมิ่นประมาท เป็นต้น
- 1.4 ห้ามนำผลการสืบสวนสอบสวนหรือความเห็นมาแถลงข่าวหรือให้ข่าวต่อสื่อมวลชนไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ เพราะจะทำให้เสียรูปคดีหรือทำให้พยานหลักฐานถูกเปิดเผยออกไป
- 1.5 ห้ามเปิดเผยถึงแผนประทุษกรรมซึ่งอาจเป็นแบบอย่างในทางไม่ดี เช่น วิธีการข้อโกง การกระทำอัตวินิบาตกรรม หรือวิธีการอันชั่วร้ายอื่นๆ ที่พวกมิจฉาชีพหรือประชาชน อาจนำไปใช้เป็นแบบอย่าง
- 1.6 ห้ามเปิดเผยถึงข้อความ หรือรูปภาพ อันอาจทำให้บุคคลอื่นรู้จักตัว รู้จักชื่อ ที่อยู่ ที่ทำงาน สถานศึกษา ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดี หรือพยาน เว้นแต่ในจำนวนการสอบสวน
- 1.7 คดีที่ต้องมีการชี้ตัวหรือชี้รูปผู้ต้องหา ห้ามนำตัวผู้ต้องหาออกแถลงข่าวหรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชนก่อนทำการชี้ตัวหรือชี้รูป ถ้าจะทำการแถลงข่าวก็ไม่จำเป็นต้องให้ผู้ต้องหาอยู่ร่วมในที่นั้นด้วย
- 1.8 การแถลงข่าวห้ามใช้ถ้อยคำหรือกริยาท่าทางที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือประจานดูหมิ่นเหยียดหยามผู้ต้องหาหรือผู้อื่น

2. การนำตัวผู้ต้องหาไปที่ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

- 2.1 ในการนำตัวผู้ต้องหาไปที่สถานที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ให้ป้องกันมิให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในที่นำชี้ และให้พึงระมัดระวังการใช้ถ้อยคำหรือกริยาท่าทางที่เห็นว่าเป็นการข่มขู่ หรือการปฏิบัติที่ไม่สมควรแก่ผู้ต้องหา
- 2.2 ควรหลีกเลี่ยงการให้สัมภาษณ์ใดๆ ในลักษณะเป็นการตอบโต้ระหว่างพนักงานสอบสวนกับผู้ต้องหาหรือบุคคลใดๆ โดยมีสื่อมวลชนเป็นผู้สัมภาษณ์ เนื่องจาก อาจเป็นเหตุให้รูปคดีเสียหาย

3. การชี้ตัวผู้ต้องหา

- 3.1 ให้พนักงานสอบสวนหรือผู้บังคับบัญชาผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการชี้ตัว พิจารณาลักษณะว่า การชี้ตัวผู้ต้องหาเป็นการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุก

ฝ่ายโดยปราศจากอคติและการบังคับ จึงห้ามจัดให้มีการซื้อตัวโดยผู้ซื้อตัวไม่เต็มใจหรือไม่สมัครใจโดยเด็ดขาด

3.2 ในกรณีผู้ซื้อตัวสมัครใจซื้อตัวผู้ต้องหา หรือสมัครใจซื้อตัวโดยเผชิญหน้ากับผู้ต้องหาให้ดำเนินการไปตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 บทที่ 8 เว้นแต่ผู้ซื้อตัวเกรงกลัวว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัยในขณะนั้นหรือภายหลัง หรือพนักงานสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่าจะเป็นอันตรายต่อผู้ซื้อตัว ก็ให้หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้ต้องหากับผู้ซื้อตัว ทั้งนี้ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาใช้วิธีการและสถานที่ที่เหมาะสมด้วย เช่น จัดสถานที่สำหรับผู้ซื้อตัวโดยมิให้ผู้ต้องหามองเห็นผู้ซื้อตัวได้ ทั้งนี้เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนจะต้องจัดบุคคลที่เป็นกลางเข้าดูการซื้อตัว ลงชื่อไว้ในบันทึกด้วย

3.3 การซื้อตัว ให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่าตามที่จัดการเพื่อให้ซื้อตัวนั้นเป็นที่ยพอใจของผู้ต้องหาหรือไม่ หรือจะให้จัดการอย่างไร เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม เมื่อการซื้อตัวเสร็จสิ้นให้พนักงานสอบสวนบันทึกรายละเอียดและผลการซื้อตัว โดยให้ผู้ต้องหา ผู้ซื้อตัว พนักงานสอบสวน และผู้ที่ได้ร่วมรู้เห็นการซื้อตัว ลงชื่อไว้ในบันทึกด้วย

3.4 การซื้อตัวผู้ต้องหา ให้ซื้อตัวในห้องหรือสถานที่ที่เตรียมการไว้

ดังนั้น จึงขอกำชับพนักงานสอบสวน และผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยให้ จต. ติดตามตรวจสอบและกวดขันการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยต่างๆ ให้เป็นไปตามระเบียบ คำสั่ง และหนังสือ ตร. ดังกล่าวข้างต้น หากพบว่ามีกรณีฝ่าฝืนให้พิจารณาทัณฑ์อย่างจริงจัง

พล.ต.อ. พจน์ บุญยะจินดา

(พจน์ บุญยะจินดา)

อ.ตร.

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๘๕๕/๒๕๔๘

เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อ
สื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

ด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีนโยบายที่จะกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การอนุญาตให้ใช้สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ หรือยานพาหนะในการถ่ายทำภาพยนตร์ ละคร โฆษณาหรือบันทึกภาพนิ่ง ให้ทุกหน่วยงาน และข้าราชการตำรวจมีมาตรฐานการปฏิบัติเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนได้รู้ผลการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้อย่างถูกต้องตรงกัน อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่สนใจ และสร้างภาพลักษณ์ที่ดี สร้างความเชื่อมั่นและเชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชนในการให้ความร่วมมือกับข้าราชการตำรวจ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงให้ปฏิบัติดังนี้

๑. การให้ข่าว การแถลงข่าว และให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน

๑.๑ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการให้ข่าว แถลงข่าว และให้สัมภาษณ์

๑.๑.๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานระดับสถานีตำรวจ แผนก งาน หรือผู้ได้รับมอบหมายเฉพาะ และผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการให้ข่าว แถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง เฉพาะงานในหน้าที่รับผิดชอบหรือที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

๑.๑.๒ ข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าข้าราชการตำรวจตามข้อ

๑.๑.๑ หากประสงค์จะเป็นผู้ให้ข่าว แถลงข่าว ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง ให้ขออนุญาตต่อผู้บังคับบัญชาลำดับชั้น จนถึงผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด หากเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนิน

คดีอาญาที่ยังไม่ถึงที่สุด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจตามข้อ ๑.๑.๑ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

๑.๑.๓ กรณีที่ข้าราชการตำรวจต่ำกว่าผู้บังคับการ ประสงค์ให้สัมภาษณ์ เป็นพิธีกร ผู้ดำเนินรายการ หรือเข้าร่วมรายการต่างๆ ที่มีการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนทุกแขนง เกี่ยวกับการให้ความรู้ ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความเห็นหรือการดำเนินการอื่นๆ ในลักษณะ ทำนองเดียวกัน นอกเหนือการดำเนินการตามข้อ ๑.๑.๑ ให้ขออนุญาตต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงผู้บังคับการ

๑.๒ แนวทางการปฏิบัติในการให้ข่าว แลกงข่าว ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง

๑.๒.๑ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการให้ข่าว แลกงข่าว ให้สัมภาษณ์ต้องปฏิบัติภายในขอบเขต อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ควรระมัดระวังถ้อยคำ หรือกริยาท่าทาง อันจะเป็นการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น และควรใช้ถ้อยคำที่เป็นกลางเพื่อมิให้เป็นการประจาน ดูหมิ่นเหยียดหยามผู้อื่น

๑.๒.๒ การให้ข่าว แลกงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ ให้ปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 30 รวมถึงห้ามให้ข่าว แลกงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

๑.๒.๒.๑ เรื่องที่มีผลกระทบต่อการรักษาความปลอดภัยของประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๑.๒.๒.๒ เรื่องหรือข้อความที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ข้าราชการ

๑.๒.๒.๓ เรื่องที่เกี่ยวกับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นระเบียบการภายใน และคำสั่งหรือระเบียบการใดๆ ที่ถือว่าเป็นความลับ

๑.๒.๒.๔ เรื่องที่จะเกิดความเสียหายทางชื่อเสียงหรือผลประโยชน์แก่ผู้อื่น เช่นคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดฐานทำให้แท้งลูก ความผิดฐานหมิ่นประมาท และเรื่องอื่นๆ ในลักษณะทำนองเดียวกัน

๑.๒.๒.๕ เรื่องที่อาจส่งผลกระทบต่อหรือเสียหายต่อดี โดยเฉพาะคดีที่อยู่ในระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น เช่น การเปิดเผยเกี่ยวกับเทคนิควิธีการปฏิบัติงาน ที่ควรปกปิดเป็นความลับ แนวทางการสืบสวนสอบสวน การจับกุม ตรวจค้น และการรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ในทุกขั้นตอน เป็นต้น

๑.๒.๒.๖ เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ไม่เหมาะสม ซึ่งถ้าหากเปิดเผยต่อประชาชนอาจเป็นแบบที่บุคคลอื่นจะถือเอาเป็นตัวอย่างในการกระทำขึ้นอีก เช่นแผนประทุษกรรมต่างๆ ของคนร้าย หรือการที่แสดงถึงการข่มขู่ การกระทำอันผิดวินัยบาปกรรม และวิธีการอันชั่วร้ายอื่นๆ

๑.๒.๓ การให้สัมภาษณ์ โดยมีสื่อมวลชนทุกแขนงเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ในลักษณะเป็นคนกลาง ห้ามข้าราชการตำรวจตอบโต้กับฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

๑.๒.๔ ห้ามนำหรือจัดให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือพยาน มาให้ข่าว แฉลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง ยกเว้นกรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ให้ขออนุญาตต่อผู้บัญชาการ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม ห้ามผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ พระภิกษุสามเณร นักพรต นักบวช ผู้เสียหายที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ มาให้ข่าว แฉลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนงเป็นอันขาด รวมตลอดถึงการชี้ตัวผู้ต้องหา ในลักษณะที่เป็นการเผชิญหน้าต่อสื่อมวลชนทุกแขนง

๑.๒.๕ เพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นประโยชน์ในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนทุกแขนง และให้ประชาชนได้รับทราบข่าวที่ไม่คลาดเคลื่อนจากความจริง ควรจัดเตรียมเอกสารข่าวประกอบการแฉลงข่าว โดยเอกสารข่าวนั้นต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้เกี่ยวข้องในคดี และรูปคดี

๑.๒.๖ เรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายของแต่ละหน่วยให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยระดับกองบัญชาการ หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้นที่จะเป็นผู้ให้ข่าว แฉลงข่าวหรือให้สัมภาษณ์

๑.๒.๗ กรณีที่เกิดเหตุการณ์รุนแรงหรือสถานการณ์วิกฤตที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและภัยอันตรายของประชาชน ให้ถือปฏิบัติในการให้ข่าว แฉลงข่าว ให้สัมภาษณ์ หรือประชาสัมพันธ์ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ

๒. การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน

เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ป้องกันภัยอันตรายมิให้เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และไม่ให้มีภาพที่ไม่เหมาะสมถูกนำออกเผยแพร่ทางสื่อมวลชนทุกแขนง อันเป็นการล่วงละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น จึงให้ปฏิบัติดังนี้

๒.๑ ห้ามนำสื่อมวลชนทุกแขนงไปทำข่าวหรือถ่ายภาพ ในขณะที่ปฏิบัติการ ตรวจค้น จับกุม

๒.๒ ห้ามเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน หรือพนักงานสอบสวน อนุญาต หรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพในห้องสืบสวน หรือสอบสวน ในขณะที่ทำการสืบสวนสอบสวน เว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี

๒.๓ ห้ามอนุญาต หรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพ สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวของผู้ต้องหา หรือผู้ต้องกักขัง ในระหว่างควบคุมตัวของตำรวจทั้งภายใน และภายนอกที่ทำการ หรือสถานีตำรวจ เว้นแต่พนักงานสอบสวนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี

๒.๔ ห้ามจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงเข้าทำข่าว ขณะเมื่อมีการให้ผู้ต้องหานำพนักงานสอบสวนไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และหลีกเลี่ยงการให้สัมภาษณ์ใดๆ ในลักษณะเป็นการตอบโต้ระหว่าง พนักงานสอบสวน กับผู้ต้องหา หรือบุคคลใด โดยมีสื่อมวลชนทุกแขนงเป็นผู้สัมภาษณ์ เนื่องจากอาจเป็นเหตุให้รูปคดีอาจเสียหาย

พนักงานสอบสวนไม่ควรให้ผู้ต้องหานำไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพว่าผู้ต้องหากระทำผิดอย่างไร เพราะการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพดังกล่าวมิใช่พยานหลักฐานที่จะมารับฟังประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหา เพื่อให้เห็นว่าผู้ต้องหากระทำผิดตามแนวคำพิพากษากฎีกาที่ 7562/2537 แต่ถ้าชี้ประกอบคำรับสารภาพอื่น เช่นนำชี้ที่ช้อนทรัพย์สิ่งซึ่งได้มาจากการกระทำผิด หรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน ให้ผู้ต้องหานำชี้ได้ และป้องกันมิให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในที่นำชี้ ให้ฟังระมัดระวังการใช้ถ้อยคำ หรือกริยาท่าทางที่เห็นว่าเป็นการข่มขู่ หรือการปฏิบัติที่ไม่สมควรแก่ผู้ต้องหา รวมทั้งการทำร้ายร่างกายผู้ต้องหา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม ห้ามเจ้าพนักงานนำผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี บริบูรณ์ ไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เพราะจะเป็นการประจานเด็ก และอาจจะเป็นการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับเด็ก นอกจากนี้ห้ามนำผู้เสียหาย พยาน เข้าร่วมในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหาเป็นอันขาด โดยเฉพาะผู้เสียหายที่เป็นเด็ก สตรี พระภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช

๓. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

๓.๑ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู พ.ศ. ๒๕๔๗

๓.๒ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน ให้ปฏิบัติตามหนังสือสำนักงานแผนงานและงบประมาณ ที่ ๐๐๐๗.๕๓/๑๙๔๔ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เรื่อง การจัดทำและบริหารระบบอินเทอร์เน็ตของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๔. การอนุญาตให้ใช้สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ หรือยานพาหนะของทางราชการ

การอนุญาตให้ใช้สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ หรือยานพาหนะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าร่วมหรือประกอบฉากถ่ายทำภาพยนตร์ ละคร โฆษณา หรือบันทึกภาพนิ่ง เพื่อเผยแพร่ภาพทางสื่อมวลชนทุกแขนง ให้ผู้ขออนุญาตยื่นเรื่อง พร้อมบท (script) และเนื้อหาที่จะนำเสนอต่อหัวหน้าหน่วยงานที่ได้รับการร้องขอ แล้วให้หัวหน้าหน่วยงานนั้นพิจารณาให้ความเห็นเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงผู้บังคับการต้นสังกัด ยกเว้นอุปกรณ์ หรือยานพาหนะใดที่ระเบียบกำหนดไว้ ให้ขออนุญาตผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปก็ให้ดำเนินการตามระเบียบนั้น

ให้ผู้บังคับบัญชา พิจารณามบท (script) และเนื้อหา ในการอนุญาต โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ และภาพลักษณ์ที่ดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นสำคัญ

เมื่อได้รับอนุญาตแล้วให้หัวหน้าหน่วยงานที่ได้รับการร้องขอ เป็นผู้ดูแลสถานที่ อุปกรณ์และยานพาหนะ ของทางราชการมิให้เกิดความเสียหาย

๕. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

หน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีความประสงค์จะว่าจ้าง หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ใดๆ ให้หน่วยงานนั้นตั้งคณะทำงานพิจารณาตรวจสอบการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ก่อนนำออกเผยแพร่เกี่ยวกับรายละเอียดและเนื้อหาในการนำเสนอว่า มีความเหมาะสมหรือไม่ เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

หากการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง มีการสัมภาษณ์ข้าราชการตำรวจ หรือใช้สถานที่ อุปกรณ์ หรือยานพาหนะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการถ่ายทำให้หน่วยงานผู้ว่าจ้าง หรือขอความร่วมมือ ดำเนินการตามข้อ ๑ หรือ ๔ แล้วแต่กรณี

๖. การกำกับดูแลและการควบคุมการปฏิบัติ

๖.๑ หากพบการกระทำที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน การอนุญาตให้ใช้สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ หรือยานพาหนะของทางราชการ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหาย ให้กอง

สารนิเทศ หรือผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือที่ตรวจพบ แจ้งข้าราชการตำรวจผู้นั้นยกเลิกการกระทำดังกล่าว หรืออาจจะมิขอเสนอแนะในทางที่เหมาะสมด้วยก็ได้

๖.๒ หากพบข้าราชการตำรวจผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามนัยคำสั่งนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดดำเนินการทางวินัย และหากผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือตรวจพบว่า ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดละเลยไม่ดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืน ให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือที่ตรวจพบพิจารณาดำเนินการทางวินัยกับผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดนั้นด้วย

๖.๓ ให้กองสารนิเทศเป็นเจ้าของเรื่องตามคำสั่งนี้ หากพบว่ามีกรกระทำฝ่าฝืน ให้รายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาสั่งการต่อไป

๗. ให้ยกเลิกหนังสือดังต่อไปนี้

๗.๑ หนังสือกรมตำรวจ ที่ ๐๖๐๑(ป)/๒๗๓ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ เรื่อง การกำกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว ให้สัมภาษณ์หรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน

๗.๒ หนังสือกรมตำรวจ ที่ ๐๖๒๕.๒๓/๑๑๔๑๒ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๐ เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน

๗.๓ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ ๐๐๐๗.๒๓/๗๐๓๓ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ เรื่อง กำกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการกับผู้ต้องหาในการแถลงข่าว หรือเผยแพร่ข่าวต่อสื่อมวลชน

๗.๔ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๒.๖๒/๓๓๕ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๓ เรื่อง กำกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการกับผู้เสียหายในการแถลงข่าวหรือเผยแพร่ข่าว

๗.๕ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ ๐๐๒๕.๔๓/๖๔๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๓ เรื่อง กำหนดแนวทางในการชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีสื่อมวลชนเสนอข่าวพาดพิง

๗.๖ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๒๕.๔๓/๒๐๒ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้สัมภาษณ์ หรือเผยแพร่ต่อสื่อมวลชน

๗.๗ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๖.๔๒/๑๔๒๒ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ เรื่อง กำกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว แถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน

๗.๘ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๒๕.๔๓/๔๙๘๖ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕ เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้สัมภาษณ์ หรือเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน

๗.๙ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๗.๒๓/๑๐๒๑๒ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๗ เรื่อง กำชับแนวทางการปฏิบัติกรณีเกิดเหตุที่มีข้าราชการตำรวจเข้าเกี่ยวข้อง เฉพาะข้อ ๔

บรรดา หนังสือ หรือคำสั่งที่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามนัยคำสั่งนี้แทน
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘

พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ

(โกวิท วัฒนะ)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

จำนักรหอสมุด